

Załącznik do Uchwały nr.....^{79/2024}.....
Zarządu Powiatu Wrocławskiego
z dnia^{26.04.2024}.....

**OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ
W POWIECIE WROCŁAWSKIM ZA ROK 2023**

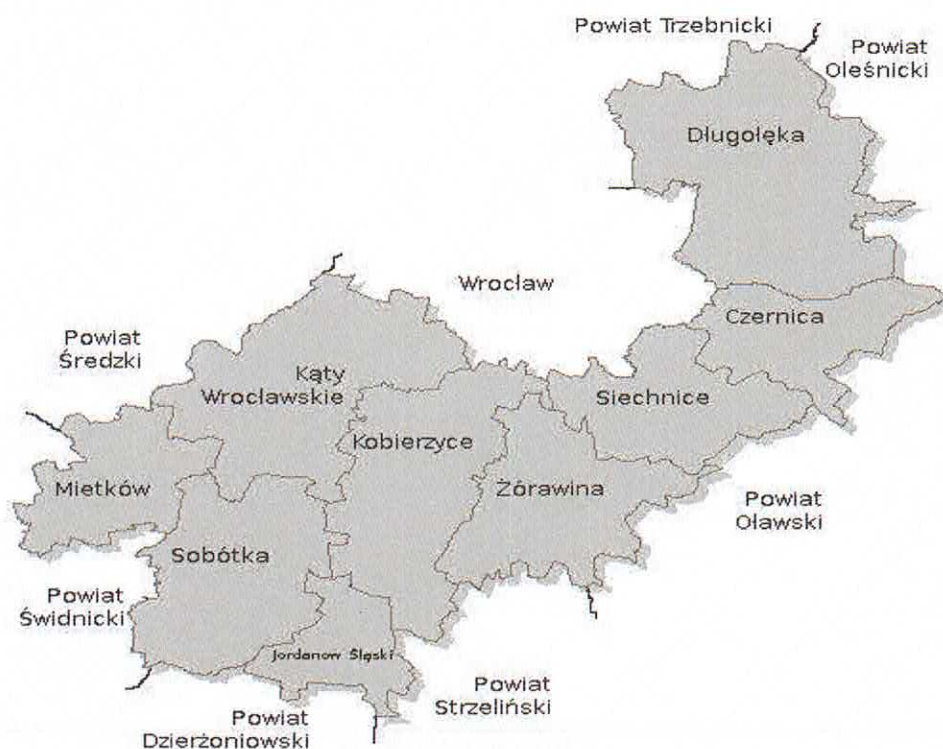
Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej jest zadaniem Powiatu wynikającym z art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938, 2754, 2760). Zasoby pomocy społecznej w rozumieniu ustawy obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący.

Istotą tego dokumentu jest analiza istniejących form wsparcia funkcjonujących w ramach pomocy społecznej oraz sformułowanie rekomendacji, które stanowią podstawę do planowania budżetu na rok następny.

Do sporządzenia niniejszej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w Powiecie Wrocławskim za rok 2023 wykorzystano elektroniczne narzędzie oceny zasobów pomocy społecznej, przygotowane przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie, w porozumieniu z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej. Celem wprowadzenia tego narzędzia jest ujednolicenie sposobu przeprowadzania ww. Oceny przez jednostki samorządu terytorialnego w Polsce.

Sytuacja społeczno – gospodarcza w Powiecie Wrocławskim

Powiat Wrocławski położony jest w środkowo-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Wrocławia. Graniczy z powiatami ziemskimi: dzierzoniowskim, oleśnickim, oławskim, strzelińskim, średzkim, świdnickim i trzebnickim. Powiat obejmuje trzy gminy miejsko-wiejskie: Kąty Wrocławskie, Sobótka i Siechnice oraz 6 gmin wiejskich: Czernica, Długołęka, Jordanów Śląski, Kobierzyce, Mietków i Żórawina. Zgodnie z aktualnie dostępnymi danymi Głównego Urzędu Statystycznego składa się na nie łącznie **221 sołectw i 231 miejscowości** (w tym 3 miasta: Kąty Wrocławskie, Siechnice i Sobótka). Powiat Wrocławski zajmuje powierzchnię **1118 km²** i jest trzecim co do wielkości powiatem w województwie.

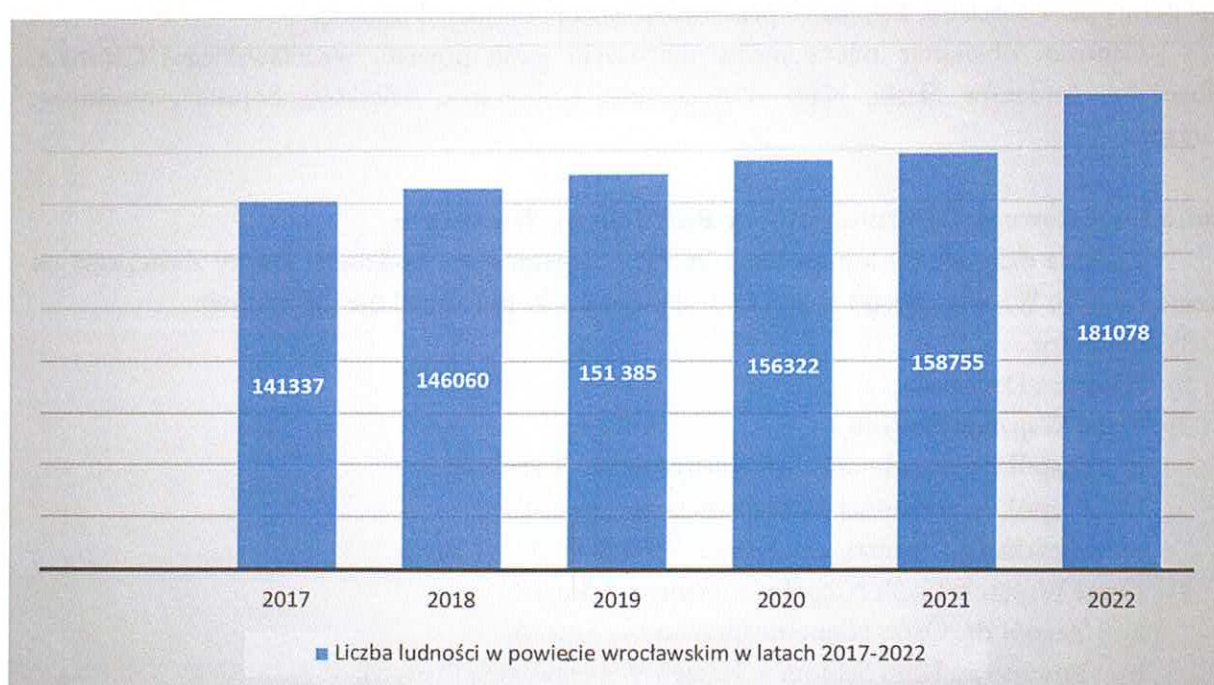

Mapa Powiatu Wrocławskiego

Obszar Powiatu Wrocławskiego charakteryzuje się wyższą dynamiką demograficzną, w stosunku do przeciętnej odnoszącej się do całego województwa dolnośląskiego oraz do średniej całego kraju. Na koniec czerwca 2022 r. Powiat Wrocławski jako miejsce zameldowania deklarowało 181 078 osób. W stosunku do 2017 roku oznacza to wzrost liczby ludności o blisko 40 tysięcy mieszkańców w okresie niespełna 6 lat.

Powierzchnia	1.118 km ²
Liczba mieszkańców	181 078 (stan na 30 czerwca 2022 r.)
Stopa bezrobocia	1,5 % (stan na koniec grudnia 2022 r.)
Liczba podmiotów gospodarczych	27 635 (stan na koniec czerwca 2022 r.)
Dochody Powiatu	199.715.414 zł

źródło: BIP Starostwa Powiatowego we Wrocławiu, Dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy

źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego w ramach Banku Danych Lokalnych.

Czynnikami wpływającym na procesy demograficzne w Powiecie Wrocławskim są przede wszystkim migracje ludności, kształtowane przez procesy suburbanizacji. Podstawowy wpływ na migrację ma przenoszenie się głównie mieszkańców Wrocławia na tereny podmiejskie. Napływ migracyjny na obszar Powiatu Wrocławskiego (głównie ludzi w wieku mobilnym) przyczynia się zarazem do wzrostu liczby urodzeń. Według *Prognozy demograficznej dla gmin województwa dolnośląskiego do 2040 r.* (Górecka S., Szymytkie R., 2020), opisany wzrostowy trend zmian ludnościowych w naszym powiecie ma się również utrzymać w kolejnych latach.

Korzystający z usług pomocy społecznej

Na terenie Powiatu Wrocławskiego funkcjonują placówki pomocy społecznej, które wspierają swoimi działaniami mieszkańców wymagających pomocy.

Mieszkańcy powiatu mogą korzystać z usług udzielanych przez:

- Dom Pomocy Społecznej „Przystań Seniora” w Borzygniewie,

- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy dla Kobiet w Świętej Katarzynie – prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej,
- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy dla Dzieci im. Jana Pawła II w Jaszkołtu,
- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy dla Dzieci w Wierzbicach,
- Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy w Małkowicach prowadzony przez Centrum Opieki Caritas Archidiecezji Wrocławskiej,
- Dom Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi „Domek z Sercem” w Radwanicach.

Z uwagi na niepubliczny charakter w/w placówek PCPR nie posiada informacji dotyczących liczby osób objętych wsparciem oraz kwot wydatkowanych na działalność.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu (dalej: PCPR) jest jednostką organizacyjną powiatu wrocławskiego, która realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji zawodowej oraz społecznej osób z niepełnosprawnościami, a ponadto przeciwdziałania przemocy domowej.

Centrum obsługuje mieszkańców dziewięciu gmin powiatu wrocławskiego: Czernica, Długołęka, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków, Sobótka, Siechnice, Żórawina.

Kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu

Zadania należące do kompetencji PCPR - Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego w 2023 r. wykonywało 39 pracowników (38 etatów):

- 1) Dyrektor,
- 2) Zastępca Dyrektora,
- 3) Dział Wsparcia Rodziny:
 - a) Zespół ds. poradnictwa specjalistycznego (7 etatów),
 - b) Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej (10 etatów),
 - c) Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich (1 etat),
- 4) Dział Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Seniorów:
 - a) Zespół ds. Osób Niepełnosprawnych (3 etaty),
 - b) Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich (3 etaty),
- 5) Dział Pomocy Finansowej (5 etatów),
- 6) Dział Finansowo-Administracyjny (7 etatów).

Infrastruktura pomocy społecznej

Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze

W 2023 r. instytucjonalna piecza zastępcza zapewniała miejsca łącznie 35 dzieciom.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze funkcjonują w odrębnych budynkach, w ramach Powiatowego Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich im. św. Jana Pawła II z siedzibą przy ul. 1 Maja 43 (dalej: PCUS), w strukturze posiadają 3 jednostki:

1. Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu Interwencyjnego zapewniająca 7 miejsc,
2. Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 1 zapewniająca 14 miejsc,
3. Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 2 zapewniająca 14 miejsc.

W 2023 r. w strukturach Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Kątach Wrocławskich zabezpieczono łącznie 11 dzieci:

- a) 6 dzieci na mocy postanowienia tymczasowego właściwego sądu rodzinnego,

- b) 3 dzieci w wyniku doprowadzenia przez Policję, w tym 2 dzieci cudzoziemskich pochodzących z Somalii,
- c) 1 dziecko na skutek rezygnacji z pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej,
- d) 1 dziecko na wniosek matki biologicznej.

Rok 2023, odznaczał się dość wysokim poziomem migracji wychowanków w strukturach Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Kątach Wrocławskich. Analizując proces migracji wychowanków wskazać należy, że:

- 7 wychowanków zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 7 wychowanków usamodzielniało się,
- 9 wychowanków Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej typu Interwencyjnego przeniesiono do Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych typu Socjalizacyjnego w Kątach Wrocławskich (prawomocne zakończenie postępowania sądowego),
- 2 wychowanków cudzoziemskich przeniesiono do Ośrodka dla Cudzoziemców w Legnicy.

W instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2023 roku przebywało łącznie 51 wychowanków w strukturach Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Kątach Wrocławskich.

W roku sprawozdawczym, w porównaniu do 2022 r., liczba usamodzielnianych wychowanków opuszczających placówkę opiekuńczo - wychowawczą minimalnie wzrosła, w przeciwieństwie do liczby dzieci, które zostały przeniesione i umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, która w roku sprawozdawczym osiągnęła wysoki poziom. Na dzień 31 grudnia 2023 r. 34 wychowanków przebywało we wszystkich trzech placówkach (Placówka Interwencyjna – 6 dzieci, Placówka Socjalizacyjna nr 1 - 14 wychowanków, Placówka Socjalizacyjna nr 2 – 14 wychowanków).

W 2023 r. wydano łącznie 9 skierowań dla dzieci do Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Kątach Wrocławskich w związku z umieszczeniem dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej po raz pierwszy. Najwięcej skierowań do Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Kątach Wrocławskich zostało wydanych wobec dzieci pochodzących z gmin Siechnice (4), Mietków (3) oraz po jednym skierowaniu dla dzieci pochodzących z gmin Jordanów Śląski i Kobierzyce.

Zatrudnienie w Powiatowym Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.:

a) Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze łącznie 12 etatów aktywnych:

- Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu Socjalizacyjnego nr 1 – 4 etaty obsadzone,
- Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu Socjalizacyjnego nr 2 - 4 etaty obsadzone,
- Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu Interwencyjnego - 4 etaty obsadzone,

b) PCUS łącznie 18 etatów aktywnych: w ramach 1 etatu – Dyrektor PCUS, Zastępca Dyrektora PCUS, pedagog, psycholog, pracownik socjalny, kierownik ds. organizacyjno-obługowych, specjalista ds. administracyjno - obługowych, inspektor ds. kadr, starszy inspektor ds. finansowych, podinspektor ds. finansowych, główny księgowy, zastępca głównego księgowego, sekretarka, kucharka, szef kuchni-starszy intendent, kierowca/ konserwator 1 etat (2 x 0,5) i sprzątaczką 1,5 etatu.

Rodziny zastępcze

W 2023 r. na terenie Powiatu Wrocławskiego funkcjonowało 198 rodzin zastępczych, w których wychowywało się łącznie 307 dzieci, w tym 3 dzieci przebywało w kilku różnych formach rodzinnej pieczy zastępczej. W stosunku do roku poprzedniego, w którym odnotowano 194 rodziny zastępcze z 291 podopiecznymi, w roku sprawozdawczym zaistniał 3% wzrost liczby rodzin zastępczych (6 rodzin) i 5 % wzrost liczby dzieci w nich umieszczonych (16 dzieci).

Spośród wszystkich 198 rodzin, w tym Rodzinnych Domów Dziecka istniejących w 2023 r. wyodrębnia się:

- a) 121 rodzin spokrewnionych, w których przebywało 152 dzieci,
- b) 64 rodziny niezawodowe, w których przebywało 97 dzieci,
- c) 7 rodzin zawodowych, w których przebywało 18 dzieci, w tym:
 - 1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna dla 3 dzieci,
 - 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego dla 4 dzieci,
 - 5 rodzin zastępczych zawodowych dla 11 dzieci,
- d) 6 Rodzinnych Domów Dziecka, w których wychowywało się łącznie 40 dzieci.

Dwie rodziny zastępcze pełniły jednocześnie dwie formy rodzinnej pieczy zastępczej, co wynika z faktu linii pokrewieństwa wobec dziecka przebywającego w tej rodzinie, zaś jedna rodzina zastępcza zawodowa została przekształcona w rodzinę zastępczą niezawodową.

W 2023 r. na terenie Powiatu Wrocławskiego powstało 25 rodzin zastępczych dla łącznie 41 dzieci, w tym 2 rodziny z 2 dzieci przeprowadziły się na teren Powiatu Wrocławskiego (11 rodzin zastępczych niezawodowych – 18 dzieci, 14 rodzin zastępczych spokrewnionych – 23 dzieci). Decyzją sądów rodzinnych powstały 23 rodziny zastępcze dla 39 dzieci. Funkcjonującym już w 2023 r. rodzinom zastępczym powierzono pod opiekę i wychowanie łącznie 10 dzieci.

W 2023 r. zrealizowano założenia zawarte w 3 – letnim Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 - 2023 w zakresie utworzenia 1 rodziny zastępczej zawodowej i 1 Rodzinnego Domu Dziecka.

W roku sprawozdawczym 24 rodziny zastępcze uległy rozwiązaniu, w tym 3 rodziny w wyniku decyzji sądu rodzinnego w przedmiocie odzyskania przez rodzica biologicznego władzy rodzicielskiej (5 dzieci), 3 rodziny w wyniku adopcji dziecka, 2 rodziny zrezygnowały z dalszego stanowienia rodziny zastępczej, 9 rodzin uległo rozwiązaniu w sposób naturalny w wyniku opuszczenia rodziny przez pełnoletniego wychowanka rozpoczynającego proces usamodzielnienia, 4 rodziny wyprowadziły się poza teren Powiatu Wrocławskiego. Decyzją sądu rodzinnego 3 rodziny zastępcze zostały rozwiązane poprzez zmianę formy pieczy zastępczej dla dziecka (z pieczy zastępczej rodzinnej na instytucjonalną).

Tym samym na dzień 31 grudnia 2023 r. na terenie Powiatu Wrocławskiego funkcjonowało 171 rodzin zastępczych dla 260 dzieci, w tym 11 zawodowych form.

W roku sprawozdawczym 47 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą.

Mieszkanie Chronione

Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich przeznaczone jest dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą, którzy mogą w Mieszkanii przebywać do ukończenia 25 roku życia.

Mieszkanie dysponuje pięcioma miejscami, a pobyt w nim ma charakter całodobowy. W skład Mieszkania wchodzi 3 pokoje: 2-dwuosobowe i 1-jednoosobowy, pomieszczenia

użytkowe, wspólne: tj.: przedpokój, kuchnia, salon z jadalnią oraz toaleta z łazienką. Zaadaptowane, przystosowane i nowoczesnie urządzone pomieszczenia Mieszkania Chronionego zostały wyposażone w sprzęt AGD, komputerowy i telewizyjny.

Mieszkanie Chronione, jako jedna z form wsparcia, ma na celu przygotowanie młodej osoby do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz zintegrowania jej ze społecznością lokalną. Specjalistyczna kadra wspomaga osoby przebywające w Mieszkanii w codziennym funkcjonowaniu. Wsparcie to polega na nauce i utrwalaniu umiejętności w wykonywaniu codziennych czynności domowych, m.in.: w planowaniu wydatków, pomocy w pozyskaniu mieszkania i pracy, zdobyciu wykształcenia i zawodu. Praca specjalistów dostosowana jest do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających z tej formy wsparcia.

Mieszkanie jest formą wsparcia, funkcjonującą jako kontynuacja 3-letniego projektu unijnego pod nazwą „Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich” (marzec 2019 r. – luty 2022 r.). W roku sprawozdawczym jednej osobie została przyznana pomoc w formie pobytu w Mieszkanii Chronionym, z uwagi na brak możliwości powrotu do domu rodzinnego oraz chęć opuszczenia dotychczasowej rodziny zastępczej. W 2023 r. ze wsparcia w postaci możliwości mieszkania w Mieszkanii Chronionym łącznie skorzystało 5 pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny zastępczej. W roku sprawozdawczym 3 osoby opuściły Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich, rozpoczynając samodzielne życie.

W roku sprawozdawczym wydano:

- 1 decyzję przyznającą świadczenie z pomocy społecznej w formie pobytu w Mieszkanii Chronionym dla nowych użytkowników;
- 7 decyzji przedłużających pobyt dla osób już mieszkających w Mieszkanii;
- 2 decyzje uchylające pobyt w Mieszkanii Chronionym (rezygnacja wychowanków).

Jednostki specjalistycznego poradnictwa

Specjalistyczne poradnictwo i pomoc dla mieszkańców Powiatu Wrocławskiego wymagających wsparcia, są prowadzone w ramach działalności PCPR. Usługi świadczone są w zakresie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego oraz rodzinnego.

W 2023 r. w ramach interwencji z pomocy psychologa skorzystały 2 rodziny. Z bezpłatnej pomocy prawnej świadczonej przez PCPR nie skorzystała żadna osoba doświadczająca przemocy domowej, z uwagi na brak zgłoszeń.

W roku sprawozdawczym obowiązywał Powiatowy Program Psychologiczno – Terapeutyczny dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026, Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno - Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026, Powiatowy Program Psychologiczno - Terapeutycznych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie Zmierzających do Zmiany Wzorców Zachowań w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026, Powiatowy Program Wspierający dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2026.

W 2023 r. ze specjalistycznego poradnictwa dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej skorzystało także łącznie 10 rodzin oraz 8 dzieci. Przeprowadzono 35 spotkań konsultacyjnych (w tym poradnictwo) z udziałem psychologa PCPR, z których skorzystało 10 osób; pracę z rodziną dla 4 rodzin, z którymi przeprowadzono 20 spotkań i 20 rozmów telefonicznych, działania z zakresu interwencji kryzysowej dla 2 rodzin.

W 2023 r. Powiat Wrocławski kontynuował porozumienia z Powiatem Lubańskim w przedmiocie zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową, pochodzącym z terenu

Powiatu Wrocławskiego, miejsc w Ośrodku Wsparcia oraz Ośrodku Interwencji Kryzysowej. W roku sprawozdawczym łącznie 6 osób (2 osoby dorosłe – kobiety i 4 dzieci) skorzystały ze wsparcia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Smolniku. Nie zaistniała potrzeba umieszczenia mieszkańców Powiatu Wrocławskiego w Ośrodku Wsparcia w Pobiednej.

Wsparcie Osób z Niepełnosprawnością

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej: PFRON) w 2023 r. finansowane były następujące rodzaje zadań samorządu powiatowego z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami:

- 1) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- 2) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- 3) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- 4) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Warsztat Terapii Zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej (dalej: WTZ) jest jedną z form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami. Oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom z niepełnosprawnościami, niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Realizacja przez warsztat ww. celów odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego i zaradności osobistej, a także sprawności psychofizycznych oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego funkcjonuje, prowadzony przez Caritas Archidiecezji Wrocławskiej WTZ w Małkowicach wraz z Filią w Dobroszowie Oleśnickim. Przeznaczony jest dla 40 osób z niepełnosprawnościami, w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy zarobkowej, a które zakwalifikowane zostały do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy to ośrodek wsparcia dla 30 osób z doświadczeniem choroby psychicznej, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy w przystosowaniu do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Celem działalności PŚDS w Kątach Wrocławskich jest wsparcie osób, które z uwagi na swoją niepełnosprawność nie mogą zostać objęte rehabilitacją zawodową. Głównym realizowanym zadaniem jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności uczestników niezbędnych do możliwie, jak najbardziej samodzielnego życia.

W roku sprawozdawczym PCPR wydało 32 decyzje kierujące do Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy oraz 1 decyzję uchylającą.

Dom Opieki św. Józefa Caritas Archidiecezji Wrocławskiej

Zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób.

Na zlecenie Powiatu Wrocławskiego funkcjonuje Dom Opieki św. Józefa Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Małkowicach. Placówka przeznaczona jest dla 30 osób przewlekle somatycznie chorych.

W roku sprawozdawczym wydano następujące decyzje w sprawach domu pomocy społecznej:

- decyzje o umieszczeniu 5,
- decyzje uchylające 1,
- decyzje stwierdzające wygaśnięcie 4.

Do dnia 31 grudnia 2023 r. w Domu Opieki św. Józefa Caritas Archidiecezji Wrocławskiej umieszczono 5 osób, 5 osób opuściło DPS (4 zgony, 1 przeniesienie).

Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich

Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich, działający w strukturach PCPR, w roku sprawozdawczym objął dzienną formą wsparcia 30 osób, mieszkańców Powiatu Wrocławskiego. Różnorodność działań aktywizujących obejmuje pięć głównych obszarów: edukację, kulturę, integrację, rekreację i profilaktykę zdrowotną.

W roku sprawozdawczym wydano 7 informacji o zakwalifikowaniu do uczestnictwa w zajęciach Klubu, 2 informacje o skreśleniu z listy uczestników, 4 osoby zrezygnowały z uczestnictwa, 1 osoba zmarła, 36 osobom przedłużono uczestnictwo.

W porównaniu z rokiem 2022 odnotowano wzrost liczby zorganizowanych działań integracyjnych, wśród których znalazły się m.in. okolicznościowe wydarzenia tj.: „Jajeczko wielkanocne”, spotkanie wigilijne oraz w głównej mierze działania międzypokoleniowe, które sprzyjały wzrostowi samooceny pokoleń (przedszkolaki, uczniowie szkół podstawowych, licealna młodzież), biorących udział w spotkaniach i nawiązywaniu relacji oraz wspólnemu zaangażowaniu się w aktywne spędzanie czasu. W roku 2023 zorganizowano 15 spotkań edukacyjnych w formie stacjonarnej, jak i wyjazdowej o różnorodnej tematyce oraz 8 wydarzeń kulturalnych, które odbyły się w miejscowych lub pobliskich placówkach i ośrodkach kultury. W roku 2023, po raz pierwszy, klubowicze mogli uczestniczyć w 8 dniowym wyjeździe wypoczynkowo – rehabilitacyjnym do Mrzeżyna. Nie tylko zabiegi lecznicze, ale również urokliwość nadmorskiej miejscowości i klimat sprzyjały aktywności ruchowej, edukacyjnej i integracyjnej. Wielowymiarowość, zakres i liczba działań aktywizujących w 2023 r. odzwierciedliły wzrost zainteresowania seniorów usługami świadczonymi przez klub oraz zagwarantowało osobom starszym zaspokojenie zindywidualizowanych potrzeb kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych.

Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

PCPR na mocy Porozumienia zawartego pomiędzy Powiatem Wrocławskim a PFRON kontynuowało w 2023 r. realizację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków PFRON. Podstawą prawną uruchomienia i realizacji programu był art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym

i w dostępie do edukacji. W 2023 r. program obejmował dwa moduły podzielone na obszary i zadania.

W okresie sprawozdawczym do PCPR w ramach Programu „Aktywny Samorząd” złożono 93 wnioski, w tym: 13 odrzucono z uwagi na niewłaściwość miejscową bądź niespełnienie warunków programu, 8 zweryfikowano negatywnie lub Wnioskodawcy nie dostarczyli wymaganych dokumentów, 43 wnioski wypłacono, 29 wniosków było w trakcie procedowania.

Projekty i programy finansowane ze środków zewnętrznych

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023

W 2023 r. na podstawie umowy zawartej z Wojewodą Dolnośląskim Powiat Wrocławski kontynuował realizację resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego oraz własnych Powiatu Wrocławskiego. Celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Program realizowany był poprzez świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego oraz całodobowego. Usługi w formie pobytu dziennego świadczone były na rzecz 5 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności na terenie Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kątach Wrocławskich. Złożonych było 5 wniosków, wszystkie rozpatrzone pozytywnie. Łączna liczba godzin świadczonych usług wyniosła 1.200.

W 2023 r. wpłynęło 48 wniosków o przyznanie świadczenia w postaci usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego na rzecz osoby niepełnosprawnej. Świadczenie przyznano 36 osobom w łącznej liczbie 640 osobodni pobytu w Domu św. Józefa Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Małkowicach.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023

W roku sprawozdawczym na podstawie umowy zawartej z Wojewodą Dolnośląskim Powiat Wrocławski kontynuował realizację resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023, finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego. Celem Programu było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Program realizowany był poprzez świadczenie usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej na rzecz 5 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 2 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Łączna liczba godzin świadczonych usług wyniosła 1.440.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W 2023 r. podjęto współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi:

- a) Caritas Archidiecezji Wrocławskiej – prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej oraz Domu Opieki św. Józefa w Małkowicach, realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023,
- b) Dolnośląska Fundacja na Rzecz Pieczy Zastępczej „Przystanek Rodzina” – pomoc i dofinansowanie w dostępie do specjalistycznych konsultacji medycznych, dofinansowanie

do kolonii, oferowanie wyjazdów wypoczynkowych. W 2023 r. wsparciem Fundacji zostało objętych 6 rodzin zastępczych.

- c) Fundacja Orlen – wsparcie Rodzinnych Domów Dziecka w postaci stypendiów naukowych dla dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej i szkoły średniej,
- d) Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” z Kątów Wrocławskich – pomoc i wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami, działalność na rzecz integracji i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami,
- e) Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Osób Niepełnosprawnych „Siechnice” – pomoc osobom z niepełnosprawnościami, działalność na rzecz integracji i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami i starszych,
- f) Stowarzyszenie „Krzyś – Byś Kolorowo Żył” z Kątów Wrocławskich – pomoc i wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami,

Na przestrzeni całego okresu sprawozdawczego w 2023 r. PCPR pośredniczyło również w przekazywaniu informacji kierowanych z różnych organizacji pozarządowych do rodzin zastępczych i ich wychowanków. W wyniku takiej formy współpracy na stronie internetowej PCPR upowszechnione zostały informacje dotyczące rozmaitych form wsparcia, konkursów i warsztatów organizowanych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz wychowanków pieczy zastępczej, w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz osób z niepełnosprawnościami, w tym:

- a) Dolnośląska Fundacja na rzecz Pieczy Zastępczej „Przystanek Rodzina”,
- b) Fundacja Ernst & Young,
- c) Fundacja ITAKA Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych,
- d) Fundacja NON LICET,
- e) Creator Sp. z o. o. – Ośrodek Profilaktyki i Rehabilitacji.

Wydatki poniesione w 2023 r. na realizację zadań w obszarze pomocy społecznej w Powiecie Wrocławskim.

1. Nakłady finansowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu - całkowity roczny koszt: 5.162.851,62 zł (wydatki ze środków własnych Powiatu Wrocławskiego 5.069.653,28 zł), w tym:

- a) działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu – 3.580.920,21 zł,
- b) Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich – koszty działalności ogółem: 609.578,09 zł, w tym ze środków własnych Powiatu Wrocławskiego 567.578,09 zł oraz dotacja z budżetu państwa w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 w wysokości 42.000,00 zł,
- c) Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich – łączne koszty działalności ogółem: 127.259,71 zł, w tym ze środków własnych Powiatu Wrocławskiego 124.956,71 zł oraz dofinansowanie z budżetu państwa w ramach dodatku dla pracownika socjalnego zatrudnionego w Mieszkanii Chronionym, realizującego pracę w środowisku w wysokości 2.303,00 zł,
- d) wynagrodzenie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 719.716,97 zł (środki własne Powiatu Wrocławskiego),
- e) pomoc cudzoziemcom i obywatelom Ukrainy – 43.416,78 zł, w tym pomoc obywatelom Ukrainy ze środków własnych Powiatu Wrocławskiego 634,28 zł, ze środków Funduszu

- Pomocy 80,00 zł oraz z budżetu państwa dla osób realizujących Indywidualne Programy Integracyjne 42.702,50 zł,
- f) koszty obsługi wypłat dla posiadaczy Karty Polaka – 6.112,84 zł (dotacja z budżetu państwa),
 - g) realizacja programów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej 21.149,04 zł (środki własne Powiatu Wrocławskiego),
 - h) organizacja szkoleń dla rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze – 54.697,98 zł (środki własne Powiatu Wrocławskiego).
2. Powiatowe Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich – 5.542.918,65 zł w tym:
- a) PCUS w Kątach Wrocławskich jako jednostka obsługująca – 2.575.470,12 zł,
 - b) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 1 – 612.727,40 zł,
 - c) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 2 – 710.881,17 zł,
 - d) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu Interwencyjnego – 606.671,80 zł,
 - e) działalność Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kątach Wrocławskich ogółem – 1.037.168,16 zł, w tym zadania zlecone: 762.287,46 zł, zadania własne: 274.880,70 zł.
3. Rodziny zastępcze ogółem – 5.082.581,18 zł:
- a) miesięczna pomoc pieniężna na utrzymanie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej – 3.332.013,33 zł,
 - b) koszty utrzymania i remontów domów, niezbędne koszty związane z potrzebami przyjmowanego dziecka, zdarzenia losowe i inne świadczenia jednorazowe – 292.765,00 zł,
 - c) wynagrodzenia rodzin zastępczych, prowadzących Rodzinne Domy Dziecka oraz osób do pomocy w opiece i wychowaniu wraz z pochodnymi – 974.927,41 zł,
 - d) usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych – 112.390,80 zł,
 - e) zobowiązania Powiatu Wrocławskiego z tytułu ponoszenia kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych Powiatów – 369.609,13 zł,
 - f) rozliczenia programu Rodzina 500+ zwroty dotacji i odsetek - 875,71 zł, w tym 121,09 zł zwrot odsetek.
4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami ze środków PFRON - 2.334.061,98 zł, w tym:
- a) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – 56.999,38 zł,
 - b) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - 824.506,40 zł,
 - c) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych - 300.000,00 zł,
 - d) dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej – 1.152.556,20 zł.
5. Dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej w Małkowicach wraz z kosztami działalności Filii w Dobroszowie Oleśnickim ze środków Powiatu Wrocławskiego – 283.567,12 zł w tym;
- dotacja dla WTZ w Małkowicach - 264.000,00 zł,
 - pokrycie kosztów eksploatacyjnych Filii w Dobroszowie Oleśnickim – 19.567,12 zł.
6. Pokrycie kosztów związanych z uczestnictwem mieszkańców Powiatu Wrocławskiego w Warsztacie Terapii Zajęciowej prowadzonym przez inny Powiat - 60.661,47 zł.
7. Wsparcie osób z niepełnosprawnością ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” – 456.561,12 zł, z wyłączeniem kosztów obsługi, promocji i ewaluacji programu w wysokości 29.675,00 zł.

8. Wsparcie domów pomocy społecznej ze środków budżetu państwa – 99.602,00 zł.
9. Pokrycie kosztów usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz zobowiązań i kosztów utrzymania dzieci w placówkach poza Powiatem Wrocławskim - 285.930,66 zł:
- a) usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków placówek – 66.744,51 zł,
 - b) zobowiązania Powiatu Wrocławskiego z tytułu ponoszenia kosztów utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych Powiatów: 219.186,15 zł.
10. Realizacja programów na rzecz osób z niepełnosprawnościami finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego i środków własnych Powiatu Wrocławskiego – 699.248,07 zł:
- a) Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 – 225.624,00 zł ze środków z Funduszu Solidarnościowego oraz 357.352,50 zł ze środków Powiatu Wrocławskiego,
 - b) Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023 – 58.711,39 zł ze środków z Funduszu Solidarnościowego oraz 57.560,18 zł ze środków Powiatu Wrocławskiego.
11. Wsparcie repatriantów oraz osób posiadających Kartę Polaka – 696.123,71 zł.

Występujące potrzeby

- 1. W zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnością i seniorów, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym:**
 - a) Zapewnienie miejsc wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy w przystosowaniu do życia w środowisku rodzinnym, społecznym i zawodowym.
 - b) Zapewnienie wsparcia członkom rodzin lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi oraz ze stopniem umiarkowanym.
 - c) Wsparcie uczniów z niepełnosprawnościami.
- 2. W zakresie pieczy zastępczej**
 - a) Zapewnienie miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej, w tym w ramach rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.
 - b) Zapewnienie warunków mieszkaniowych pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.
 - c) Wzmocnienie zasobów rodzin biologicznych mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
 - d) Zapewnienie wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa.
 - e) Pozyskiwanie wykwalifikowanej kadry.
- 3. W zakresie przeciwdziałania przemocy domowej**
 - a) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom stosującym przemoc domową.
 - b) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej, w tym w ramach interwencji kryzysowej.

Rekomendacje

1. **Kierunki działań na rzecz osób z niepełnosprawnością i seniorów, w tym dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym**
 - a) Budowa i wyposażenie Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Siechnicach.
 - b) Zapewnienie miejsc w ramach całodobowej i dziennej opieki wytchnieniowej.
 - c) Realizacja projektu unijnego, celem zapewnienia stypendiów uczniom z niepełnosprawnościami.
2. **Kierunki działań na rzecz pieczy zastępczej**
 - a) Pozyskanie kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym w ramach rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.
 - b) Kontynuowanie działalności Powiatowego Mieszkania Treningowego w Kątach Wrocławskich.
 - c) Współpraca z ośrodkiem pomocy społecznej (asystentem rodziny), sądem rodzinnym oraz szkołą i placówkami opiekuńczo – wychowawczymi w obszarze zaistniałych trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez rodziny.
 - d) Prowadzenie dla rodzinnych form pieczy zastępczej grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa.
 - e) Prowadzenie naborów w zakresie pozyskiwania wykwalifikowanej kadry.
3. **Kierunki działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej**
 - a) Realizacja programów dedykowanych osobom stosującym przemoc domową.
 - b) Prowadzenie Dyżurnego Punktu Konsultacyjnego dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej.

Ocena zasobów pomocy społecznej w Powiecie Wrocławskim wraz z rekomendacjami stanowi podstawę planowania budżetu na rok następny.

ZASTĘPCA DYREKTORA

Magdalena Kuźnicka